

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

Strategy Development of Information Management of the Faculty of
Education Rajabhat University in the Lower Northern Cluster

เฉลิม ทองจอน¹, พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข² และ วิษณุ บัวเทศ³

Chalerm Thongjon¹, Pitsamai Robchanachai Poolsuk² and Witsanu Buathes³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

Email: 1chalerm.t@ovec.moe.go.th

Received June 14, 2022; Revised July 27, 2022; Accepted August 8, 2022

Abstract

The purposes of this research were to study the condition and problems of information management, develop a strategy for information management, and prepare a manual on the use of information management strategies. This study used a quantitative method. The population and the sample were conducted in 3 steps, using a questionnaire of 136 people. Research tools included questionnaires, interview forms, focus group arrangements, and expert-based seminars. assessment of information management strategies Assessment of suitability and organizing a workshop. The findings were as follows: 1) The overall condition of information management in each aspect was at a high level. When considering each aspect, it was found that the data review was at a high level, followed by the presentation of information at a high level and information storage at a moderate level; 2) the problems in data management in each aspect were at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the data audit moderated data collection was moderate and the use of information moderate; 3) The results of the examination of the information management strategy draft Developed with 5 strategic issues 15 Strategies, 22 Measures, 30 Indicators; 4) The results of the assessment of information management strategies by assessing their possibility and usefulness, found that the strategic issues Overall, it's helpful. at the highest level, and the possibility is high, and 5) The results of manual preparation and evaluation of the information

management strategy manual found that the manual preparation very appropriate content was most appropriate form is very appropriate and aspect of utilization is most suitable.

Keywords: Development; Strategy of Information Management; Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศ, พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ และจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ โดยใช้รูปแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน จำนวน 136 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การจัดโฟกัสกรุป การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ การประเมินความเหมาะสม และการจัดเวิร์กชอป ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ 2) ปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล, การเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำสารสนเทศไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง 3) ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ ที่พัฒนาขึ้นมี 5 ประเด็นกลยุทธ์ 15 กลยุทธ์ 22 มาตรการ 30 ตัวชี้วัด 4) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ โดยการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และ 5) ผลการจัดทำคู่มือและประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ พบว่า การจัดทำคู่มือมีความเหมาะสมมาก, เนื้อหาที่มีความเหมาะสมมากที่สุด, รูปแบบมีความเหมาะสมมาก และการนำไปใช้ประโยชน์มีความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนา; กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ; มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บทนำ

การพัฒนาอย่างรวดเร็วจนทำให้ผลต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งด้านโอกาสและภัยคุกคาม จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการรองรับความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในอนาคต โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาที่ต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา หมวดที่ 9 เรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Ritchoo, 2017) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารมากขึ้น โดยเฉพาะในยุคของการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งหวังให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในสถานศึกษาทั้งการบริหารงานด้านต่าง ๆ ทั้งงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน พัสดุ และครุภัณฑ์ อีกทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานที่ประสบผลสำเร็จได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล ผู้บริหารจำเป็นต้องเอาการบริหารเชิงระบบมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายการพัฒนาบริหารจัดการ มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผน ระบบข้อมูล สารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทุกระดับ ปรับปรุงกระบวนการบริหารและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา (Sanguanprang, 2017) ในสถาบันอุดมศึกษามีข้อมูล มากมายกระจุกกระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง หากไม่มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบสารสนเทศที่มีความแน่นอน ข้อมูลที่มีจะไม่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ เกิดความไม่สะดวกหรือเกิดความยุ่งยากในการนำไปใช้ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ข้อมูลการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษานับว่ามี ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้นำเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาช่วยงาน ทั้งงานบริการวิชาการและงานบริหาร โดยมีระบบสารสนเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้วและบาง ระบบกำลังปรับปรุงให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ ฉบับ พ.ศ. 2553-2556 และสอดคล้องกับนโยบายตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของทางมหาวิทยาลัย แต่ยังคงจำเป็นต้อง ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบ สารสนเทศ แยกเป็นรายละเอียดได้ (Information System Development Plan, 2015) ปัจจุบันประสิทธิผลการจัด ระบบและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่างจะทำให้ทราบถึงระดับความแตกต่างของสภาพปัจจุบัน ประสิทธิภาพการจัดระบบและการใช้ข้อมูล สารสนเทศในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็แนวทางในการส่งเสริมให้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สามารถจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศได้ ครบถ้วนถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตรงกับความต้องการและมีประสิทธิภาพ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ ข้อมูล เพื่อลดความเสี่ยงของการบริหารงาน ให้สอดคล้องและเป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและ ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนำข้อมูลมาพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างและจัดทำคู่มือการใช้งานระบบบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนว ปฏิบัติในการดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนและใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ดังนั้นจากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยที่จะศึกษาการพัฒนากลยุทธ์ การ บริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพัฒนากลยุทธ์การ บริหารจัดการสารสนเทศและจัดทำคู่มือการใช้งานกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ ในการแก้ไขปัญหาอย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่าง

2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

3. เพื่อจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน และกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ขอบเขตเนื้อหา โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้ได้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการ และแนวทางการจัดการสารสนเทศ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรวบรวมข้อมูล 2) ด้านการตรวจสอบ 3) ด้านการประมวลผลข้อมูล 4) ด้านการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และ 5) ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 70 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ขอบเขตเนื้อหา การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารงานสารสนเทศ การตรวจสอบความครบถ้วนและเหมาะสมขององค์ประกอบ ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยมีการประเมินของความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารงานสารสนเทศ จำนวน 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานสารสนเทศ จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนางานสารสนเทศ หรือการวางแผนกลยุทธ์ จำนวน 20 คน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำคู่มือและประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงการใช้คู่มือ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา และคำแนะนำการศึกษาคู่มือ 2) เนื้อหา วิธีการใช้งานระบบสารสนเทศ และการประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดทำคู่มือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบ และผู้เชี่ยวชาญด้านการนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 9 คน

ขอบเขตพื้นที่วิจัย ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2560 ถึง เมษายน พ.ศ. 2562

ทบทวนวรรณกรรม

หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา นักวิชาการได้จำแนกทฤษฎีทางการบริหารและวิวัฒนาการการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887-1945 ยุคนักทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical Organization theory) ระยะเวลาที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945 - 1958 ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) และระยะเวลาที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958 - ปัจจุบัน ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach)

กลยุทธ์การบริหาร ในภาษาไทยมีความสับสนเล็กน้อยระหว่าง คำว่า “กลยุทธ์” กับคำว่า “ยุทธศาสตร์” จึงขออธิบายในเบื้องต้นเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ดังที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ เกี่ยวข้องกับการรบเช่นเดียวกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิชาการรบที่มีความสำคัญในการรบ กลยุทธ์ หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมวิธีการต่อสู้ที่ต้องใช้กลอุบายต่าง ๆ คำว่า ยุทธศาสตร์ มักจะถูกใช้ในการรบหรือการสงคราม แต่ต่อมาการวางแผนยุทธศาสตร์ได้นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารธุรกิจ และในภาษาไทย มักจะนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่ายุทธศาสตร์ คำว่า กลยุทธ์ มาจากรากศัพท์ภาษากรีกโบราณ ได้แก่ Strategos (Ancient Greek) และต่อมาได้พัฒนาเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นที่รู้จัก คือ Strategy คำศัพท์ดังกล่าวมีความเป็นมาจากการใช้ภาษาทางทหาร ซึ่งผู้นำกองทัพมักมีการวางแผนกลยุทธ์และอุบายอันแยบคาย เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้ามด้วยการใช้กำลังพลและอาวุธโยปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการสารสนเทศ คือ การบริหารจัดการเพื่อให้การจัดทำระบบสารสนเทศสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาว่าจะสามารถทำได้อย่างไร และทำอย่างไรจึงเกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นกลยุทธ์ระบบการจัดการสารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับประเด็นการจัดการ 3 ประการ คือ 1) ประเด็นปัญหาของการพัฒนาระบบสารสนเทศและการทำแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ประเด็นการจัดการทรัพยากรในการจัดการระบบสารสนเทศ ซึ่งได้แก่ การจัดการองค์การเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน และ 3) ประเด็นการควบคุมความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

กลยุทธ์การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อจัดทำ หรือพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยพิจารณาว่าระบบสารสนเทศที่ต้องการนั้นมีกิจกรรม หรือกระบวนการทำงานใดที่ต้องใช้เทคโนโลยี ใช้อุปกรณ์ เทคนิคอะไร จะทำได้อย่างไร (how) เป็นต้นว่าต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์แบบใด จำนวนเท่าไร ซอฟต์แวร์อะไร อุปกรณ์สำหรับรับบันทึก จัดเก็บข้อมูล และแสดงผลลัพธ์ ระบบจัดการฐานข้อมูล และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสื่อสารข้อมูล และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้อง

ระบบสารสนเทศ ทฤษฎีระบบ (System Theory) เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1950 เริ่มจากนักชีววิทยาชาวออสเตรเลีย นำมาใช้อธิบายความหมายของระบบต่างๆ ในระบบกายภาพ ชีวภาพ และ ระบบสังคม และมีความเห็นว่าการองค์กรเปลี่ยนแปลงได้เป็นระบบมีความเกี่ยวพันกันหลายด้าน มีหลายระดับและได้ให้ทัศนะถึงระบบคือกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ระบบ หมายถึง ส่วนต่างๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยต่อกันกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะกระทำหน้าที่บางประการเพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์

การพัฒนาเครื่องมือ “คู่มือ” เป็นสื่อที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือเพิ่มความสะดวกสบาย ดังนั้น การผลิตคู่มือจึงต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการ

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจแนวคิดของ Kankeng, Tungkunan and Leekitchwatana (2015) การพัฒนาและประเมินคุณภาพระบบสารสนเทศการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบสารสนเทศ โดยคุณภาพของระบบสารสนเทศของนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมคณะครุศาสตร์ จากการประเมินของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับสูงสุด ($\mu = 4.59$) และความพึงพอใจของนักเรียนต่อระบบสารสนเทศอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.39$)

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันประสิทธิภาพการจัดระบบและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างจะทำให้ทราบถึงระดับความแตกต่างของสภาพปัจจุบัน ประสิทธิภาพการจัดระบบและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการในด้านต่างๆที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สามารถจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศได้ครบถ้วนถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตรงกับความต้องการและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เพื่อวิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อลดความเสี่ยงของการบริหารงาน ให้สอดคล้องและเป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง และนำข้อมูลมาพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างและจัดทำคู่มือการใช้งานระบบบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนและใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นจากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยที่จะศึกษาการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศและจัดทำคู่มือการใช้งานกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีดังนี้ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ และ 2) ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาครุศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึก

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีดังนี้ 1) การยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารงานสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ คือ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ คือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ 3) การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านการพัฒนางานสารสนเทศ หรือการวางแผนกลยุทธ์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำคู่มือและประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีดังนี้ 1) การยกร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และบุคคล และ 2) การประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดทำคู่มือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำไปใช้ประโยชน์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีดังนี้

1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจึงนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์แล้วจึงแปลความหมาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

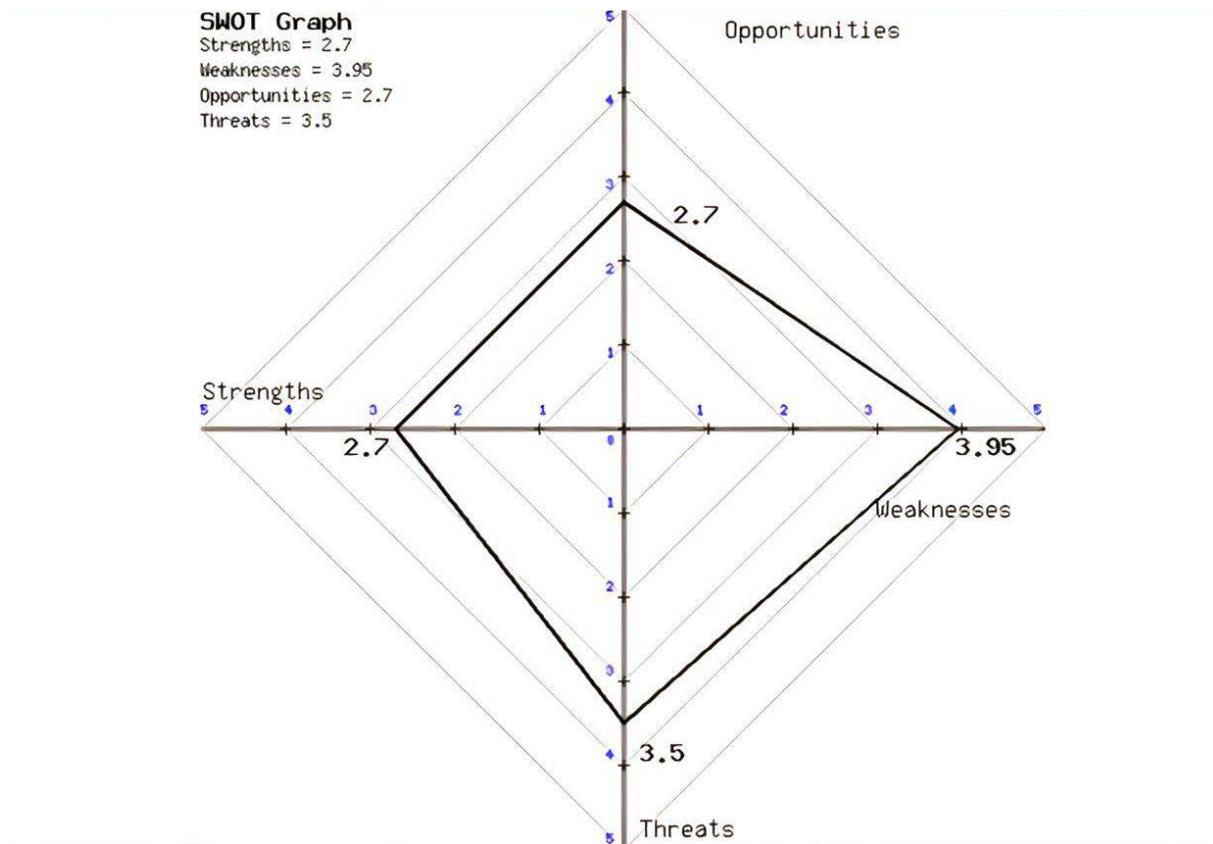
การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งนำเนื้อหาที่จัดบันทึกไว้ในแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง หาความเชื่อมโยงและเหตุผลของข้อมูลแต่ละด้าน นำเสนอข้อมูลโดยวิธีการอ้างถึงคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ (Code) นำมาสรุปและวิเคราะห์ แล้วจึงสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ได้

กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องและตรวจสอบข้อมูลจากบุคคลหลายคนในประเด็นเดียวกัน (Triangulation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกผล มีดังนี้

3.1 ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ตามกระบวนการวิเคราะห์ SWOT และจัดทำกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis นำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนา หลังจากนั้นจึงจัดอันดับความสำคัญของแต่ละแนวทางการพัฒนา

Fig. 1 แสดงการสังเคราะห์ SWOT (SWOT synthesis)

3.2 สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT โดยการจับคู่สภาพแวดล้อม การยกเว้น ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบแนวทางการพัฒนา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3.3 สรุปผลของประเด็นแนวทางการพัฒนาและแนวทางการพัฒนา

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการสารสนเทศฯ รายงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.67)

รองลงมาคือ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.63) และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.66)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมแต่ละด้าน

ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ		ระดับ
		(N = 70)		
		\bar{X}	S.D.	
1	การจัดเก็บข้อมูล	3.59	0.65	มาก
2	การตรวจสอบข้อมูล	3.68	0.67	มาก
3	การประมวลผลข้อมูล	3.62	0.71	มาก
4	การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ	3.64	0.63	มาก
5	การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	3.58	0.66	มาก
	รวม	3.59	0.65	มาก

2. ปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิเคราะห์รายด้าน รวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.64) และการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.79) และผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศฯ จากแบบบันทึก และการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบริบทการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่าได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ (Management) 2) ด้านวิธีการ (Method) 3) ด้านบุคลากร (Man) และได้นำองค์ประกอบทั้งหมดมาใช้พัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของยุทธศาสตร์ การใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

4. การประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการประเมินความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีความเป็นประโยชน์ และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิธีการเขียนของคู่มือ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 สภาพการจัดการบริหารสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง รายงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล ระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ในเรื่องของความเป็นปัจจุบันของข้อมูล และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ช่วงเวลาของการเกิดหรือการเก็บตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ วัน เวลา ที่ระบุในเอกสารหรือแหล่งข้อมูล ผลการวิจัยสอดคล้องกับส่วนใหญ่ ที่ได้ปฏิบัติแทบทุกขั้นตอนของการจัดการระบบสารสนเทศ คือ ขั้นการรวบรวมข้อมูล ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ขั้นการประมวลผลข้อมูล ขั้นการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และขั้นการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ รองลงมาคือ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สารสนเทศมีประสิทธิภาพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตรงต่อความต้องการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีความหมายชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับด้านการเปิดเผยข้อมูล และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานภาครัฐ (Theerapattanavong, Tiasuthikul & Dokthaisong, 2018)

1.2 ปัญหาการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง รายงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ขั้นตอนหรือแนวทางการติดตามตรวจสอบข้อมูลไม่เป็นระบบ และเครื่องมือ/อุปกรณ์สนับสนุนการตรวจสอบข้อมูลไม่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับการจัดเก็บข้อมูลของคณะบริหารธุรกิจ ไม่เป็นระบบทำให้มีโอกาสสูญหายของข้อมูลได้ การค้นหาข้อมูลทำได้ยาก ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างงาน ผู้บริหารขาดข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจทำให้การดำเนินงานของคณะบริหารธุรกิจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รองลงมาคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การวางแผนก่อนการดำเนินการรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ การจัดทำช่วงเวลาหรือปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ชัดเจน ข้อมูลที่เก็บไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเท่ากันคืออยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ บุคลากรที่รับผิดชอบมีความรู้และประสบการณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เพียงพอ และข้อมูลที่เก็บไม่ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการสารสนเทศของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องยังไม่เพียงพอ (Gijjasajja, & Boontham, 2018) และด้านการนำสารสนเทศไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การวางแผนหรือการแจ้งความประสงค์ในการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ไว้ล่วงหน้ามีน้อย อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงานมีน้อย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงโดยทั่วกัน มีน้อยมีค่าเท่ากัน อยู่ในระดับปานกลาง และไม่มีการแต่งตั้ง/มอบหมายผู้รับผิดชอบด้านการบริการข้อมูลและสารสนเทศของคณะ อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดจากการไม่ระบุลักษณะงานหลายระดับอย่างชัดเจน (Bélanger et al., 2014)

2. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ โดยการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

2.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของยุทธศาสตร์การใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Taya, Chanjarain and Siririth (2018) พบว่าควรมีการวางแผนด้านยุทธศาสตร์และบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ควรมีการจัดสรรและควบคุมงบประมาณในการสนับสนุนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดสรรอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอแก่การใช้งาน ให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน ควรมีการประเมินผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อให้การติดตามและประเมินผลตรงตามสภาพ และควรมีการรายงานผลจากการประเมิน และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การจัดการ ICT ประกอบด้วย วิสัยทัศน์และพันธกิจ จำนวน 5 ด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน โครงสร้างพื้นฐาน ระบบงาน การบริการ และการสร้างความรู้ในองค์กร (Sarukul & Beokhaimook, 2017)

2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับการสนับสนุนจากผู้บริหาร กระบวนการบริหารจัดการ สมรรถนะของบุคลากร การติดต่อสื่อสารและการมีส่วนร่วม (Rodmorn, & Porrawatpreyakorn, 2018) และยังสอดคล้องกับกลยุทธ์การเสริมสร้างและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ด้าน ICT ให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ กลยุทธ์การสร้างความรู้ร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก (Olarikapong, Siwarom, & Anutragulchai, 2017)

2.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับการสนับสนุนจากผู้บริหาร กระบวนการบริหารจัดการ สมรรถนะของบุคลากร การติดต่อสื่อสารและการมีส่วนร่วม (Rodmorn, & Porrawatpreyakorn, 2018)

2.4 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับการพัฒนากลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูและบุคลากรทั้งระบบ (Gijjasajja, & Boontham, 2018) และยังสอดคล้องกับกลยุทธ์ปฏิรูปการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างความคุ้มค่า (Olarikapong, Siwarom, & Anutragulchai, 2017)

2.5 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับการบริหารจัดการภายในที่เข้มแข็ง การเสริมสร้างทักษะของบุคลากร การสนับสนุนในทุกกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหาร การทำงานร่วมกันเป็นทีม และการจัดการระบบและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Rodmorn, & Porrawatpreyakorn, 2018) และยังสอดคล้องกับกลยุทธ์การพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากร (Olarikapong, Siwarom, & Anutragulchai, 2017)

2.6 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนและการจัดการองค์กร ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้จริง ผลการวิจัยสอดคล้องกับด้านการส่งเสริมและบำรุงรักษาและด้านการติดตามผลและประเมินผล (Taya, Chanjarain & Siririth, 2018) และยังสอดคล้องกับการพัฒนานักกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภายในให้เทียบมาตรฐานสากล และการพัฒนานักกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอนของครูและบุคลากรทั้งระบบ (Gijasajja, & Boontham, 2018)

3. การประเมินคู่มือกลยุทธ์บริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหา โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน มีความเป็นได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เนื้อหาที่มีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้อีก และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และเนื้อหาที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอน มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการใช้คู่มือด้านเนื้อหา (Chaiwut, Makmee & Kosanpipat, 2017) โดยมีการจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า เนื้อหาสอดคล้องกับสถานศึกษา เนื้อหาสอดคล้องกับการบริหารงาน ความเกี่ยวข้องของข้อมูลกับความต้องการ, ความครบถ้วนของข้อมูลด้านยุทธศาสตร์, ความครบถ้วนของข้อมูลด้านกลยุทธ์ ความครบถ้วนของข้อมูลด้านมาตรการ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับปรัชญา พันธกิจ และวิสัยทัศน์มีความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้เรียน เนื้อหาเพื่อการบริหารงานบุคคล เนื้อหาเพื่อการงบประมาณ ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลในส่วนย่อยและส่วนรวม และความครบถ้วนของข้อมูลด้านตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมาก

3.2 ด้านวิธีการเขียนของคู่มือ โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้อีก อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ขนาด และรูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย และสวยงาม มีความเป็นได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ขนาด และรูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย และสวยงาม มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการลำดับเนื้อหาสอดคล้องเชื่อมโยงในทุกขั้นตอน มีความเป็นได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการระบุว่า การจัดทำคู่มือต้องคำนึงว่าคู่มือที่สร้างขึ้นมานั้นมีความจำเป็นอย่างไร โดยคู่มือเป็นแหล่งของความรู้ เป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องมากขึ้น (Chongwuthiwet & Nilphan, 1999)

3.3 ด้านการใช้ภาษา โดยภาพรวม มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สำนวนภาษาที่ใช้ถูกต้องเหมาะสมสัมพันธ์กันทุกตอน มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา สำนวนภาษาที่ใช้ถูกต้องเหมาะสมสัมพันธ์กันทุกตอน ภาษาที่ใช้สละสลวยเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้อีก และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการใช้คู่มือด้านเนื้อหา (Chaiwut, Makmee & Kosanpipat, 2017) โดยมีการจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า เนื้อหาสอดคล้องกับสถานศึกษา เนื้อหาสอดคล้องกับการบริหารงาน ความเกี่ยวข้องของข้อมูลกับความต้องการ ความครบถ้วนของข้อมูลด้านยุทธศาสตร์ ความครบถ้วนของข้อมูลด้านกลยุทธ์ ความครบถ้วนของข้อมูลด้านมาตรการ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับปรัชญา พันธกิจ และวิสัยทัศน์มีความเหมาะสมมากที่สุด และเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้เรียน เนื้อหาเพื่อการบริหารงาน

บุคคล เนื้อหาเพื่อการงบประมาณ ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลในส่วนย่อยและส่วนรวม และความครบถ้วนของข้อมูลด้านตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมาก

3.4 *ด้านการพิมพ์และรูปเล่ม* โดยภาพรวม มีความเป็นไปได้อ้างอิง และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวอักษร/แผนภูมิประกอบสวยงามชัดเจน มีความเป็นได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พิมพ์ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การจัดทำเอกสาร มีความเป็นเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และพิมพ์ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การจัดทำเอกสาร ตัวอักษร/แผนภูมิประกอบสวยงามชัดเจน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการใช้คู่มือด้านรูปแบบ (Chaiwut, Makmee & Kosanpipat, 2017) โดยมีการจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า ขนาดอักษร สี และการนำเสนอสารสนเทศตามความเหมาะสมกับการใช้งานมีความเหมาะสมมากที่สุด และความหมายชัดเจนด้านเนื้อหา การบรรยาย ตาราง แผนภาพ กราฟ และแผนภูมิ, ลักษณะทางกายภาพรูปเล่ม, สะดวกต่อการนำไปใช้มีความเหมาะสมมาก

3.5 *ด้านการนำคู่มือไปใช้* โดยภาพรวม มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ สามารถนำคู่มือไปใช้ให้คำปรึกษาหน่วยงานอื่นได้ มีความเหมาะสม มีความเป็นได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ สามารถนำคู่มือไปใช้ในแผนปฏิบัติงาน/โครงการได้ มีความเป็นเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และสามารถนำคู่มือไปใช้ในแผนปฏิบัติงาน/โครงการได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการใช้คู่มือด้านการนำคู่มือไปใช้ (Chaiwut, Makmee & Kosanpipat, 2017) โดยมีการจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า การจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศสร้างความสนใจและเข้าใจง่าย มีการวางแผนหรือแจ้งความประสงค์ในการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ไว้ล่วงหน้า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจหรือการบริหารงาน, มีการติดตาม ประเมินผลการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้งาน และมีการนำแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศมาใช้เกิดประสิทธิภาพมีความเหมาะสมมากที่สุด และการมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านการบริการข้อมูลและสารสนเทศ นำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน และมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้เกี่ยวข้องทราบถึงโดยทั่วกันมีความเหมาะสมมาก

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สรุปว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล ระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษานโยบายการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สรุปว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สรุปได้ดังนี้ ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยการประเมินความเป็นไปได้อ้างอิง และความเป็นประโยชน์ สรุปว่า

3.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้อ้างอิง และความเป็นประโยชน์ของยุทธศาสตร์การใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยภาพรวม มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ โดยภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สรุปว่า ด้านการจัดทำคู่มือ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
2. ได้ทราบปัญหาแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
3. ได้แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
4. นำคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ นำไปใช้กับแผนปฏิบัติราชการ/โครงการ และสามารถร่วมใช้หรือปรับใช้กับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยคุณภาพเพื่อศึกษาความต้องการการจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
2. นำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างต่อไป
3. ควรนำการวิจัยเพื่อติดตามผลการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

องค์ความรู้ใหม่

แนวปฏิบัติในกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ

1. หลักการ ได้แนวปฏิบัติในกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ และการใช้คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ
2. วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ ในกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านผู้บริหารตระหนักถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ ด้านแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ และด้านการใช้คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ

3. กระบวนการ ได้แก่ ผู้บริหารตระหนักถึงการพัฒนากิจการบริการจัดการสารสนเทศ แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ และการใช้คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ

4. ผลผลิต ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ และคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสารสนเทศ

References

- Bélanger, F., Cefaratti, M., Carte, T., & Markham, S.E. (2014). Multilevel research in information systems: Concepts, Strategies, Problems, and Pitfalls. *Journal of the Association for Information Systems, 15*(9), 614–650.
- Chaiwut, S., Makmee, K., & Kosanpipat, S. (2017). Development of a Manual for Academic Management of the Faculty of Education Chiang Mai University. *Phitsanatesan, 13*(2), 129–147.
- Chongwuthiwet, K., & Nilphan, M. (1999). *Research Report on Education and Preparation of a Manual for Working Local Volunteers in the Preservation of Cultural Heritage (AS.MS.)*. Faculty of Education, Silpakorn University, Palace Campus, Sanam Chan.
- Information System Development Plan. (2015). Kamphaeng Phet Rajabhat University.
- Kankeng, A., Tungkunan, P., & Leekitchwatana, P. (2015) The Information System Development of Students Participate in Activity of Education Faculty of Rambhai Barni Rajabhat University. *Journal of Industrial Education, 14*(1), 69–75.
- Gijjasajja, N., & Boontham, T. (2018). Information and Communication Technology Management Strategies for Large Secondary School in Pathum Thani Province. *Silpakorn University Journal, 38*(1), 137–159. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sujthai/article/view/121100>
- Olarikapong, S., Siwarom, M., & Anutragulchai, R. (2017). Strategies for the Management of Information Technology and Communication in Basic Education Institutes Under the Office of Khonkaen Primary Educational Services Area 1. *Journal of Graduate Studies, Valaya Alongkorn Rajabhat University, 11*(3), 64–80.
- Ritchoo, K. (2017). *Information Technology*. <https://sites.google.com/site/kampanatritchoo/thechnoloyi-sarsnthes>

- Rodmorn, C., & Porrawatpreyakorn, N. (2018). An Information System Management for Organizational Quality Enhancement of Thai State Enterprise: Systematic Literal Review. *Journal of Science and Technology, Ubon Ratchathani University, 20*(3), 134-146.
https://li01.tci-thaijo.org/index.php/sci_ubu/article/view/182398
- Sanguanprang, P. (2017). *Meaning of Information System*. <https://sites.google.com/site/elearningkrujames/ict-unit1>
- Sarakul, A., & Beokhaimook, C. (2017). The Development of Information and Communication Technology Management Strategy for Chiangmai Hospital Under the Directorship of the Church of Christ in Thailand. *RSU Library Journal, 23*(1), 27-47.
- Taya, K., Chanjarain, I., & Siririrth, W. (2018). Information Technology Risk Management of Administrators of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in Upper Northern Thailand. *Journal Academic of Social, 11*(1), 79-87.
https://so04.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/view/157399
- Theerapattanavong, T., Tiasuthikul, P., & Dokthaisong, B. (2018). Problems of the Digital Technology Strategy for Public Administration. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science), 8*(1), 91-102.